

HRVATSKI LIST

HRVATSKI LIST izlazi u nakladnoj tiskari JOS. KRMPOTIC u Pulj. trg. Gustava A. Uredništvo: Sibanska ulica br. 24 - Odgovorni urednik IVAN MARKON u Pulj. - Rubriku piši se ne vraćati. Ček. rač. aus. post. št. 26.795.

U Pulj. subota 14. rujna 1918.

Broj 1142.

Dr. Korošec o položaju.

Zastupnicima slovenske štampe izjavio je dr. Korošec: „O kakovim pouzdanim pregodanjima tičući se ustavne reforme mi nije ništa poznato, osobito ne, da bi kod kakovih razgovora sudjelovao kakov Jugoslaven. U imenu Jugoslavena u Cislajtanciji imadu govoriti jedino Jugoslavenski klub i Narodno Veće, koji će dakako morati, dok ne nastupi zagrebački središnji „Narodni Odbor“ kod svih odlučujućih koraka, najpre tražiti dodira sa hrvatskim i srpskim strankama s one strane Kupe. Nemam nikakvih znakova, da vlada namerava već u najbližem vremenu ozbiljno se pogovarati s nama o jugoslavenskom pitanju ili uopće o reformi sadašnjeg ustava. Vlada nije tako naivna, da bi mislila c našim narodnim zastupnicima, da će ovi u času, kada im vlada pokazuje svoje neprijateljstvo sa persekucijama i izazivanjima, kakova su bila u pr. četa vojnika sa strojnim puškama u St. Jauzu, u času, kada im onemogućuje slobodni dodir s narodom po sastancima, da će naši zastupnici sestiti s njom za stol te se pogadjati. Sa progovoriteljima govoriti nije pregovaranje. Ako se progovaranja uklinu i ako ras onda vlada pozove na pogadjanja, postupaćemo sporazumno sa našim političkim saveznicima Česima i Poljacima. U Ljubljani proklamirana tro-sveza nije fraza, nego potpuna istina.

Uostalom opravdano dvojimo, da vlada kod poznate dispozicije nemačkih političara u istinu misli na ozbiljnija pogadjanja. Ide im samo za to: „ut aliquid feriasse videatur“. Ako se već unapred ne izjave merodavne nemačke i mađarske stranke, da stoje za vladinim nacrtom, onda je tako i tako vladina ponuda u zraku i past će sa svakom vladom u ništa.

Na pitanje, da li prema tome uopće moguće izmirenje sa Nemačima i Mađarima, odgovorio je predsjednik:

„Stalno je moguće, čim dodju ta dva naroda tako daleko, te se moralno podignu tako visoko, da svim narodima, pa čak i nama Jugoslavenima, priznaju naša prava potpunog samoodređenja. Onda će već doći do govora glede pitanja, koja zahtevaju sporazumno rešenje. Sadašnji merodavni nemački političari otklanjaju u parlamentu i na „Volksstagen“ svaki sporazum sa Jugoslavenima. Uvereni smo, da to nije izraz širokih masa nemačkog naroda, koji zapravo nema nikakvog opravdanog razloga, da govi protivštinu protiv nas. Mnenje da hoćemo sa utemeljenjem jugoslavenske države zatvoriti nemačkoj produkciji i trgovini put do Adrije, to je upravo krivo. Naprotiv je istina, da je u našem vlastitom interesu, da gojimo prijateljske gospodarske odnošaje i omogućimo susjedima čim lakši i nemetan prevoz u naše luke. Malenkosne enklave nemačkog elementa će se u pravima manjine isotakati sa pogodbama i to na temelju reciprociteta štiti. — Ništa drukčije nije sa Mađarima. Ne miarimo ništa uzeti, što je uistinu mađarsko. Respektirati hoćemo državnu samostalnost mađarske narodne zemlje, s njima ostati u dobrim gospodarskim odnošajima, osobito im ne ćemo braniti prevoza do mora preko naše državne zemlje. Ne ćemo neprijateljstva sa mađarskim pukom, ako prem nam je u ratu nahuckano od svojih gospodara, učinilo obilno zla. Naše neprijateljstvo vredi samo mađarskoj oligarhiji i aristokraciji, koja također narod tlačiti, te mu ne će dati demokratske državne uredb. Mnenja smo, da će mađarski narod, kada se otrese sadanjega vodstva i kada dodje sam do čiste i slobodne reči, uviditi, da je najpametnije, da se odreče nadvlade nad susjednim narodnostima i u vlastitom životnom interesu onda potraži sveze sa Jugoslavenima, Česima i Poljacima.“

Gosp. predsjednik je konačno osiguravao, da sav naš narod i narodno zastupstvo dobro shvaća, da je treba samo ustrajati i bez obzira na grožnje i prazna obećanja ostati na osnovanoj crti, po kojoj ćemo prije ili kasnije doći do konačnog našega ideala.

BATNI IZVEŠTAJI:

Austro-ugarski.

Beč, 13. (D. u.) Službeno se saopćuje: Talijansko bojište: Južno od Novente pokušale su talijanske izvidničke čete, da dobiju istočnu obalu Plave. Bile su rasterane. Inače mnogostrani topnički bojevi. — Zapadno bojište: U odseku St. Mihiel zaštićivale su južno od visočine Combres austro-ugarske čete u snažnoj obrani planoviti uzmak nemačkih četa. — Albanija: Nad Dračem oborio je jučer razvodnik Greslović 3 neprijateljska letala. — Poglavlja generalnog stožera.

Nemački.

Berlin, 13. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja: Zapadno bojište: Vojne skupine naslednika prestolja Rupprechta i generala pukovnika pl. Böhma: U blizini obale i severo-istočno od Bixchoote provedesmo s uspehom manja poduzeća. Izmedju Yperna i Armentiereša izjalovili su se izvidnički nasrtaji neprijateljevi. Juzozapadno od Fieurbeauxa suzbili smo pojedinačku navalu, severozapadno od Hullucha jaki nasrtaj. Izmedju cesta što vode iz Arrasa i Peronne prema Cambrai nastavio je jučer ujutro neprijatelj pod veoma jakom zaštitom vatre svoje navale. Izjalovile su se uz teške gubitke za neprijatelja. Dobro upravljena topnička paljba osobito je sudelovala pri uspešnoj obrani. Naša pešadija bacila je u protusunku opet Engleza natrag iz naših crta, kamo je bio prodro. Havrincourt ostao je u neprijateljskim rukama. Izmedju Mouvresa i Gouzeaucourta bile su odbijene opetovne provaljujuće navale protivnikove. — Vojna skupina nemačkog naslednika prestolja: Izmedju Ailette i Aisne uspela se bila topnička borba samo delomično. Manji okršaji pešadije. U Champagni privele su nasrtajne čete iz neprijateljskih crta kod Mesnila zarobljenika. — Vojna skupina generala pukovnika pl. Marwitza: Francuzi i Amerikanci navalili su jučer na luk St. Mihiela kod visočine Combras i južno te izmedju Cotes Lorraines i Mosele. U očekivanju tih napadaja nameralo se već godine isprazniti luk, koji je izvrnut obuhvatu sa dveju strana, te je to ispraznjenje već nekoliko dana započelo. Mi se nismo zato borili do svršetka boja i do odluke, već smo proveli nameravane kretnje, u neprijatelj nije ih mogao prečiti. Francuzi, koji su nasrtali na visočine Moze, bili su odbijeni. Visočina Combres, koja je bila za čas izgubljena, bila je od domobranskih četa opet zauzeta. Južno od nje zaštićivale su austro-ugarske pukovnije u snažnoj obrani i savezu četama, koje se bore izmedju Moze i Mosele, uzmak divizija, što stoje kod St. Mihiela. Izmedju Cote Lorraines i Mosele dobio je neprijatelj navalom na Thlaucourt na prostoru. Prilicu zadržale su opet sunak neprijateljevi. Juzozapadno od Thlaucourta i zapadno od Mosele suzbili smo neprijatelja. Kroz noć bilo je dovršeno ispraznjenje luka bez uzneštrivanja od neprijatelja. Stojimo u novim pripravljenim položajima. — Ludendorff.

Večernji izveštaj.

Berlin, 13. Večernji izveštaj javlja: Na bojnim frontama miran dan. Također izmedju Moze i Mosele nije do sad neprijatelj obnovio svojih navala.

Raf.

New York, 13. (D. u.) Generalprofes Udruženih Država izjavlja: Danas je bilo zabeleženo 13 milijuna vojnika za rat protiv nemačkom militarizmu. Od ovih će 4 milijuna biti doskora na putu na frontu, a se priključuje savezničkim bojnim silama. Time povisuje se američanski ljudski materijal, s kojim može Amerika raspolagati za frontu, na 23 milijuna momaka.

Francuski izveštaj od 11. rujna poste podne: Sem delovanja topništva na različitim točkama fronte od Aisne do Vesle i u Champagne: nikakov osobiti događaj.

Francuski izveštaj od 11. rujna u večer: Suzbili smo nemačku protunavalu jugoistočno Roupaya. Kod toga smo učinili: zarobljenika i strojnopuščanog plena. U predelu Laffaux i na Aisne: kušao je neprijatelj u noći 11. t. m. i današnjeg dana primaknuti se našim položajima. Bio je svaki put suzbijen. Zarobili smo 150 momaka.

Francuski izveštaj od 12. rujna poste podne. Severno od Ailette priveo nam veliki sunak zarobljenika. Topnička paljba u predelu Reimsa i Prosnesa. U Champagni i u Vogeziama bila su odbijena dva nasrtaja, koje je neprijatelj pokušao.

Engleski izveštaj od 11. rujna poste podne: Naše smo linije pomaknuli unapred u smeru na Atilly i Vermand. Na večer napao je neprijatelj ponovno na naše položaje na gorskoj kosi zapadno od Gouzeaucourta. Sledjo je ljuti boj, što je svršio time, te smo navalu posve suzbili. Samo na jednoj je točki ostala naša postojanka u neprijateljskim rukama. Jučer poslepodne i u večer zbio se u okolini Moeuvresa i Ecourt-St. Quentin. U prvom je slučaju uspelo neprijatelju, da nadmoćnom silom provali u naše jarke. Našom je protunavalom bio

smo također neprijatelja po ljutom boju. Tečajem noći pomaknuli smo naše linije nešto unapred zapadno od Erquinhama.

Engleski izveštaj sa solunske fronte od 11. rujna: 9. rujna pucao je neprijatelj na liniju, koju su u dolini Srum: bile zaposlele grčke čete. Poduzeo je više navala, koje smo sve suzbili.

Engleski izveštaj od 11. rujna u večer: 11. rujna rano u jutro izveli smo severno od Echa uspelo poduzeće, kod kojega smo pomaknuli naše linije do tog mesta te zarobili nekoliko momaka. Tečajem dana uznapredovale su naše čete na južnom delu bojne fronte u okolini Vermand. Pokušaj neprijatelja, da poslepodne 11. rujna napadne na naše postojanke zapadno od Gouzeaucourta, bio je suzbijen našom strojnopuščanom paljbo. Mesni su se bojevi zbili severozapadno od Hullucha i južno od kanala La Bassee. Kod toga smo dopremili nekoliko zarobljenika a naše su se straže ustalile u prednjim položajima neprijatelja. Neprijateljsko je topništvo razvilo u večer u okolici havrincourtske šume znatnu delatnost.

Talijanski izveštaj od 12. rujna: Zapadno od Mori prodrle su odvažne ophodnje više crta zapreka, iznenadile neku neprijateljsku stražu, učinile 12 zarobljenika i zaplenile oružja i materijala. Na ušću Plave prešao je jedan odeo, sastavljen iz mornara i vojnika na levu obalu reke, zarobio je u nekom sunku jednog časnika, 12 momaka i zaplenio jednu strojnu pušku. U dolini Ornilo, kod Fornere i na Plavi, navalili su daljni odeli i ophodnje delano na neprijatelja, naneli mu gubitaka i odeli materijala. U Val Arsa, na visoravni Aslago i u predelu Asolone odigrale su se žestoke i živahne topničke akcije. U boju u zraku bila su oborena 23 neprijateljska letala. — Albanska fronta: Bojna delatnost skrčena je na predeo izmedju Osuma i Tomorike, jugoistočno od Berata. Tečajem jučerašnjeg dana odigrali su se živahni okršaji izmedju neprijateljskih sila i naših albanskih pomoćnih sila. U porinutoj zaposednutoj zoni u Macedoniji, pokušali su jaki neprijateljskom paljbo potpomagani odeli protivnikovi provaliti u naš položaj istočno od točke 1050. Bili su uz teške gubitke za njih zadržani, pre nego li su mogli dopreti do naših crta.

Amerikanski izveštaj od 11. rujna. Naši odeli proveli su uspešne nasrtaje u Loreni. Prodrli su u neprijateljske jarke, naneli neprijatelju gubitaka i odveli zarobljenika.

* Što smeju pisati Mađari? „Slovenski Narod“ donosi: Budimpeštanski „A. Nap“ piše o nemačkom uzroku na zapadnoj fronti te veli, da se danas još ne znade, kako će daleko Nemci još uzmaknuti. No jedno da je sigurno, t. j., da niko nije očekivao takvog svršetka nemačke proletne mirovne ofenzive. Na to veli: nemačko uzmičanje katastrofalno je uplivalo na nemačke imperijaliste. Nama Mađarima osobito je po volji, da su pangermani dobili po nosu. To su oni pangermani, koji su sa svojim sulferajnama već 30 godina propagovali pangermanizam u Ugarskoj, i koji su uzrokom, da su porasli rogovj južnougarskim Sasima. Sada su ih dobili po nosu, i protiv njima nije se samo okrenula rajna sreća, nego takodjer bavorski i dapače sam pruski prestolonaslednik.

* Češki državni zajam. „Daily Mail“ javlja, da je prof. Masaryk kao predsednik od antante priznate češkoslovačke provizorne vlade raspisao češki narodni zajam u iznosu od 20 milijuna franaka. Odziv sa strane češke i druge javnosti bio je tolik, da je zajam tečajem 24 sata bio preko 20 puta potpisan. Na temelju tog zajma izdala je kasnije provizorna vlada za 15 milijuna franaka zlatnoga češkoga novca. Američka je vlada dozvolila češkoslovačkoj državi kredit od 50 milijuna dolara. Jednaki kredit otvoren je i za jugoslavensku narodnu vladu, čim bude priznata od antante.

* Saziv carevinskog veća za 24. rujna? „Slovenskom Narodu“ javljaju iz Beča: U parlamentu su raširene vesti, da će se prva plenarna sednica carevinskog veća vršiti već u utorak dne 24. rujna, bude li nastavljen rad.

Nova revolucija u Rusiji?

Amsterdam, 11. Reuterov ured priopćuje sledeću, od nijedne strane još potvrđenu vest iz Washingtona: Amerikansko poslanništvo u Christianiji javlja, da je dobilo pouzdanu vest, da Petrograd gori na 12 mesta i da se po ulicama vrši sveopće klanje.

Zürich, 12. „Neue Zürcher Zeitung“ javlja sa ruske granice, da je nad Moskvom bilo proglašeno pooštreno opasno stanje. Sve glavne ulice grada vojnički su zatvorene a pučanstvo ne izlazi iz kuća zbog straha pred novim izgredima.

Stockholm, 12. Moskvske novine javljaju da sovjetska vlada kani seliti se iz Moskve u manji jedan grad.

Beč, 12. Iz vesti, što su preko neutralnih zemalja ovamo stigle o novim izgredima u Petrogradu nije moguće stvoriti si pouzdanu sliku o faktičnim događajima u susednoj ruskoj državi. Preko Kopenhagena javljaju, da su si seljačke čete, koje operiraju već dulje vremena u okolici grada, iznudile ulaz u grad i da se nemiri moraju svesti na bojeve između seljačkih i boljševičkih četa. Nasuprot tome javljaju vesti iz švedskog i engleskog vrela, da su boljševici zbačeni i da se ovaj prevrat izvršio u svezi sa smrću Lenjinovom.

London, 13. (D. u.) Neki brzejav listovima iz Kopenhagena javlja, da se tamo raširila iz Helsingfors vest, da su proturevolucionarne čete zauzele Petrograd.

Kijev, 13. (D. u.) Pojav vesti „Kijevske Misli“ desila se u Voronežu eksplozivna katastrofa, kojom je bilo uništeno 6 vlakova i zgrada u blizini željezničke stanice. Steta iznosi 30 milijuna rubalja. 1500 je osoba bilo uapšeno.

London, 13. (D. u.) Reuter. Engleska je vlada dobila iz Washingtona potvrdu glasnika, da Petrograd gori na 12 mesta i da se tamo puca na slepu sreću.

Domaće vesti.

Za učitelje. Dne 5. o. m. bila je sazvana učiteljska skupština u Ljubljani. Tu je skupštinu vlada zabranila. Nije htela da čuje glas gladnih učitelja. Budući pak da je zabrana objavljena u zadnje vreme, nije se moglo sve učitelje obavestiti te je tako došlo oko 1000 učitelja i učiteljica iz cele Kranjske u Ljubljani. Sakupili su se u „Mestnom domu“. Tu im je bila pročitana zabrana i pozvalo ih se, da se mirno razidju. Nato povleu svi: „Nikamo ne idemo! Kruha hoćemo!“ — Zastupnici dr. Ravnihar i dr. Pogačnik obećali su im pomoć Jugosl. kluba. — Pošto ih je dr. Triller molio neka se razidju plane iz mase vika: „Do 15. septembra hoćemo imati svoje zahteve ostvarene! Ako se to ne dogodi — stupi sve učiteljsvo u štrajk!“ Dižu se sve ruke, kako se priseže. Nato su svi hteli da idu demonstrirati pred „pokrajinski dvor“, ali kordun redara nije ih pustio. Od tamo podjose pred spomenik Prešerna i tu zapevaše „Hej Slovani!“ i „Lepa naša domovina“. Njima se je pridružilo i mnogo općinstva. Nato su si stari i mladi prisizali, da će odmah pri početku šk. godine stupiti u stavku, ne bude li zem. sabor dozvolio 50 posto skuparinskog doplatka i ne bude li dostojno uredio čim pre učit. plaće. Učiteljski tovariš“ dodaje: „Razmere, ki more kranjsko učiteljsvo, niso le kranjski, niso le austrijski, niso le evropski, ampak su sve-tovni kulturni škandal!“

Slovenski drugovi i drugarice ja Vam se divim. Da je takva odlučnost i sloga u Vas nisam verovao. Ponosim se da ste sinovi Jugoslavije kojoj i ja pripadam. — A mi iz Istre? Što da i kažem? Sazivlju se skupštine u Pazin, na Učku itd. Na tim skupštinama nešto se veća, zaključuje, nitko ne zna ništa, kao da ni nemamo u Istri štampe. Cepamo se u razna društva (Hrv. škola i Nar. prosveta), mesto da ujednimo sve sile. Po mome mnenju imali bismo mi učitelji Istre izabrati jedan zajednički odbor, koji bi zastupao učitelje Istre, te bi imao da stupi u svezu sa učiteljima Kranjske, Dalmacije, Koruške, uopće Jugoslavije, te bi onda ovako složen mogao da zahteva, da nam se dade ono što nam pripada. K tome moglo bi se stupiti u dogovor sa savezom i radi aprovizacije. Po našim društvima neće se ništa postići, jer preće rad svojim osobnim razmiricama i mržnjom podedovanom još od pre rata. Svega mora nestati i mržnje i osobne razmirice, pak tek onda moći ćemo raditi bez poteškoća, i sa znanjem svih nas. Pozivljem Vas starije i iskusnije učitelje, da o toj stvari mislite i da ovu moju osnovu čim pre provedemo. — Premimo se i počnimo raditi za naš opstanak, nećemo li da nas vlada pusti živeti od mrvica bačenih sa gavanskog stola. — Ugledajmo se u braću Slovence. Učitelji.

Neletinuta beleška užurbanog „Gazzettina“. Ovdesnji talijanski dnevnik „Gazzettino di Pola“ na vrat i na nos skočio je da javi svojim čitateljima, kako „Hrvatski List“ i „Polaer Tagblatt“ prestaju izlaziti radi nestašice radnih sila, te malog pritiska plina — dakle iz tehničkih razloga. U koliko se „Hrvatskog Lista“ tiče, beleška je najmanje barem netočna. „Hrvatski List“ ne prestaje izlaziti radi malog pritiska plina, već radi velikog pritiska...

Što se izabrada valja? Pod tim naslovom primamo od skupine naših radnika u Pulj članak glede obustave našeg lista, u kom piše jedan radnik u ime mnogih: „U „Hrvatskom Listu“ čitali smo, da nas namerava ostaviti 1. listopada usled pritiska prilika. Veruj nam, uredniče „Hrv. Lista“, da to nije za nas mala stvar, da izgubimo i još ovo malo što imamo. Dosad smo barem mogli svagdanje novosti čitati u našem jeziku, no prestane li list izlaziti, i to ćemo izgubiti. Zašto? Gde je uzrok. Zar se može zamisliti, da je naš narod tako slab, da ne može ni malenog listića uzdržavati; gde je naše radništvo, gdje je naša inteligencija. Sramota za nas, dogodi li se to, jer to se ne sme dogoditi. Sednimo se zajedno svi: Hrvati i Hrvatice, poduprimo ovo malo što imamo, neka živ. „Hrvatski List“ u Pulj, ma da je malen, jer ipak nije šovinistički ni himben ni varav, stina je da je malen, no zato je zlatan. Zato, uredniče, ne očajavaj, id: tim putem napred, kao i dosada, i brini se za našu svagdanju duševnu hranu, mi ćemo vas svi zajedno podupreti. Ne natrag ni koraka, već uvek napred i u vis. To je naša želja i to neka bude i Vaša želja, uredniče „Hrvatskog Lista“. To je želja nas radnika, a ako ne veruješ, možemo Vam poslati hiljade potpisa“. Količki u ime svih naših radnika.

Aprovizacijski lečnik. Aprovizacijska komisija javlja, da je primila kao vlastitog lečnika savetnika g. dr. E. Jeseruma, koji će kao takav nastupiti dne 16. o. m. i vršiti službu dnevno od 4—5 sati posle podne u uredima aprovizacije na Viškom trgu. Njemu će biti poverena pregledba svih lečničkih svedodžba, koje podastu bolesnici, da im se odredi količina živeža, odredjenog za bolesnike, obzirom na raspoloživu količinu.

Obznana. Donosi se do općeg znanja, da će predatni ured c. k. okružnog i kotarskog suda u Pulj (soba br. 22) biti otvoren: za radnih dana od 8 sati dop. do 12 sati o podne i od 2 do 3 sata posle podne u nedelju i blagdane: od 8 sati pre podne do 12 sati o podne. Tekom tih uredovnih sati u radnim danima, mogu pristupiti stranke u sudbene pisarne. Inače su odredjeni redovni sati od 3—4 posle podne. Predsedništvo c. k. okružnog suda. Pula, dne 6. rujna 1918.

Klasi ogrtač, vlasništvo vrtlarske uprave c. i kr. mornarice, izgubio je siromašni mornar juče ujutro medju 8—9 sati na voza na putu od Sisane do „Ville Rizzi“. Tko ga je našao, neka ga preda kod uprave lista.

Dopisi iz Istre.

Iz Zminja nam javljaju: U „Hrvatskom Listu“ raspisan je natečaj za mesto knjigovodje općinske aprovizacije, te se tom prilikom zahtevalo od molitelja poznavanje jednog od jugoslavenskih narječja (hrvatski ili slovenski), te talijanskog i nemačkog jezika. Glede poznavanja talijanskog jezika ne ćemo da mnogo prigovarimo, ma da onih petnaest Talijana u Zminju i znadu i hoće da govore hrvatski, no poznavanje nemačkog jezika u Zminju jeste suvišno, jer u Zminju nema — da se izrazimo s dr. Scallierom — ni prokletog Nemca. Ili hoće gospoda da počine narodni greh i dokazuju, da nam je nemački jezik potreban, a nije? Upozoravamo na to g. načelnika, umoljavajući ga da zapreči opetovanje takvih nepromišljenih čina.

Prosveta.

Veliki roman „Zabavne Biblioteke“. Pod imenom „Svibanjska priča“ izašao idilički roman češkog pisca Vilema Mrštika. U delu rominjaju najčistiji srebrni zvuci ladanjskoga života; čovek se osjeća okrepjen i obuhvaćen mirisom svibanjskoga cveča. Upravu očekamo, kako se pod divnim stabaljem drevne moravske šume razavlja puni i krasni život, kao kakav savitak. Lakomisleni moravski djak, koji je već dosta nisko pao, ostavlja baš na vreme Prag i dolazi u svoj rodni kraj. Onda njegovo nesvesno čeznuće nailazi na svoj ideal u krasnoj plavojci, pa u njenom naručju proživljuje proletnu idilu i nadje pravi put prema zbilji života. Kad zaklopiše roman, zatitra ti oko ustiju smešak zadovoljstva. Osobito je devojkama mlo. Delo je puno plemenitosti i slavenske dobrote. Uzoran po-

Unajmljuju se prostorije za mali dućan u ulici sv. Martina br. 15.

Prvi posredovni —————
ženidbeni ured
Zagreb, Ilica 7.

Imade na izbor iz vrlo otmenih i imućnih krugova boljih ženidbenih partija, obojeg spola. Informacije besplatne.

Pečatni vosak
dobiva se kod tvrako
Papirica J. KRMPOTIĆ - Pula.

rodični roman. Delo iznosi 354 strane, a cena mu je K 6.— (uvezano K 7-20).

Duboko ožalošćeni javljamo evime svim rođacima, prijateljima i znancima žalosnu vest, da je naš vruće ljubljani sin, dotično brat

Josip Lazarić

c. i kr. mornar

jučer u petak, dne 13. o. m. u 10 sati pre podne, u svojoj 17. godini života nakon odulje bolesti opskrbljen svetotajstvima u c. i kr. mornaričkoj bolnici u gospodinu preminuo.

Milli ostanci pokojnikovi biti će u nedelju, u 2 sata posle podne prenešeni iz mornaričke bolnice u Medulin i tamo položeni k večnom počinku.

Pula, dne 14. rujna 1918.

Žalajuća obitelj

Mali oglasnik

Velik izbor listovnog papira u mapama i kutijama preporuča Jos. Krmpotić - Pula.

Rabijeno pokuestvo kupuje i prodaje tvrtka Filip Barbošić Šišanska ulica.

Oglasujte

u „Hrvatskom Listu“

„Kreditno i eskomptno društvo“

Pula trg Cvetova 45

prima u pohranu novac uz najviši mogući kamatnjak, te isplaćuje uloške po dogovoru, bez obzira na ratno doba u svakoj visini.

Uredovni satovi samo od 4 do 5 po podne.

Sveukupna dela (od 18 knjiga)

kao i pojedine knjige

Šandora Gjalskoga (Ljuba Babić)

mogu se dobiti kod podružnice

Jos. Krmpotić

ulica Franje Ferdinanda br. 3.

Pod starim krovovima. — Iz varmegjinskih dana. — Diljem Doma. — U novom dvoru. — Na rodjenoj grudi. — Bijedne priče. — Janko Borislavić. — Gjurgjica Agičeva. — U noći. — Radmilović. — Male pripovijesti. — Mors. — Maričon. — U žutoj kući. — Irenina udaja, djevojački jadi. — Tri pripovijesti bez naslova. — Osvit.

Knjige. Berta pl. Suttner: „Dolje s oružjem“. — „Pjesme Mihovila Danka“. — Krijež. — „Pan“ Pjesme. — „Prvi Maj“, drama. — M. Vukojević: „Sabrane pripovijesti“. — Upton Sinclair: „Industrijski Velikan“. — L. Tolstoj: „Hadži Murat“. — Krapotkin: „Omladini“. — „Močvara“, roman iz čikaških klaponica. — Otto Braier: „Skupoća“, mogu se dobiti u Podružnici Jos. Krmpotić, Pula, ulica Franje Ferdinanda br. 3. — Narudžbe se opremaju brzo i točno uz pouzeće.

Još je vreme.

Pristupite oseguranju ratnog zajma, koje predstavlja opsežno obezbedjenje obitelji. — Povoljni uveti, bez doklada i sporednih pristojbina. — Prijave prima: Oseguravajući odio c. k. austrijske zaklade za udevice i siročad palih vojnika, Trst, Via Lazzaretto vecchio 3, i Kotarski odoli u Gorici, Cirknici, Sežani, Koprnu, na Yelaskom, u Pulj, Pazinu, Grižnjanu, Villa Vicentina, Korminu, na Crocu, u Lošinju, na Reei i na Krku, dalje i banke: Anglo-Austrijska banka, Jadranska banka, Središnja banka nemačkih štedionica, Kreditni zavod za trgovinu i obrt, Banca Commerciale Triestina, Banca Triestino-Istria, Živnostenská banka, banka „Unione“ i druge, konačno: c. k. porezni uredi, općinski uredi i školzka ravnateljstva u Trstu, Istri, Gorici i Gradiškoj.